

12 Απριλίου 2021

ΕΡΩΤΗΣΗ

προς τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας

Θέμα: «Οι Ενεργειακές Κοινότητες και οι δράσεις καταπολέμησης της ενεργειακής φτώχειας θα μείνουν εκτός του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας»;

Έως τριάντα ένα (31) δισ. ευρώ, δεκαοκτώ (18,191) δισ. ευρώ επιδοτήσεων και περίπου δεκατρία (12,728) δισ. ευρώ δανείων, προβλέπει για την Ελλάδα το Ευρωπαϊκό Ταμείο Ανάκαμψης. Η στρατηγική και ο σχεδιασμός του Ελληνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, μαζί με το νέο ΕΣΠΑ (20 δισ.) για την περίοδο 2021-2027, διαμορφώνουν και το επενδυτικό και αναπτυξιακό πλαίσιο και μοντέλο της χώρας για την επόμενη δεκαετία, ενώ το μεγαλύτερο τμήμα του Ταμείου (38%) οφείλει να κατευθυνθεί σε πράσινες επενδύσεις.

Από τα περιορισμένα στοιχεία που έχει δώσει και στη Βουλή και στους κοινωνικούς φορείς η κυβέρνηση, διαπιστώνουμε ότι το Ταμείο Ανάκαμψης είναι ανεπαρκές ως προς κλιματικούς και περιβαλλοντικούς στόχους, λαμβάνοντας υπόψη τους νέους φιλόδοξους και απαιτητικούς στόχους της ΕΕ, καθώς οι στόχοι του Εθνικού Σχεδίου για την Ενέργεια και το Κλίμα θα πρέπει να αναθεωρηθούν σύντομα. Πρόκειται, σημειώνουμε, για τη δεκαετία που είναι κρίσιμη για τη μετάβαση του ενεργειακού μας συστήματος σε καθαρές μορφές ενέργειας, τη δεκαετία επίτευξης των στόχων. Πρόκειται επιπλέον για τη δεκαετία που θα χαράξει στην ουσία το δρόμο για την επίτευξη του μακροπρόθεσμου στόχου της κλιματικής ουδετερότητας το 2050 και συνεπώς τον πλήρη μετασχηματισμό της ελληνικής οικονομίας.

Σε αντίθεση με την πρακτική και τις επιλογές της ελληνικής Κυβέρνησης, ο Κανονισμός για το Ταμείο Ανάκαμψης προβλέπει ότι τα Εθνικά Σχέδια Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας θα πρέπει να αντιμετωπίζουν τις ευρύτερες περιβαλλοντικές και κοινωνικές προκλήσεις εντός της Ένωσης, συμπεριλαμβανομένης της προστασίας του φυσικού κεφαλαίου, της διατήρησης της βιοποικιλότητας και της στήριξης της κυκλικής οικονομίας και της ενεργειακής μετάβασης, σύμφωνα με την Ατζέντα του 2030 για τη βιώσιμη ανάπτυξη, και κάνει ειδική μνεία στην αντιμετώπιση της ενεργειακής φτώχειας. Κάνει επιπλέον αναφορά στην ανάγκη επενδύσεων στην έξυπνη, βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη, καθώς και στην προώθηση της κοινωνικής οικονομίας.

Από την άλλη, το σχέδιο που παρουσίασε πρόσφατα η κυβέρνηση της ΝΔ προβλέπει μηδενική (0) χρηματοδότηση για την ενεργειακή φτώχεια και φαίνεται η αντιμετώπισή της να αφήνεται στο αόρατο χέρι της αγοράς, καθώς είναι σαφές ότι το Εξοικονομώ κατ' οίκον αποτελεί ένα μόνο από τα μέτρα για τη μείωση της ενεργειακής φτώχειας, και αυτό εφόσον σχεδιαστεί σωστά. Το γεγονός αυτό μάς προκαλεί ιδιαίτερη ανησυχία καθότι το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας (ΥΠΕΝ), από όταν

ανέλαβε, εφαρμόζει πολιτικές που αυξάνουν το κόστος ηλεκτρισμού, με την αύξηση στα τιμολόγια της ΔΕΗ-του μεγαλύτερου προμηθευτή- τον Σεπτέμβριο του 2019, για τα νοικοκυριά και, με την αναδρομική αύξηση του Ειδικού Τέλους Μείωσης Εκπομπών Αερίων Ρύπων (ΕΤΜΕΑΡ) από την 1η Ιανουαρίου 2019, για τη Μέση Τάση. Η πολιτική ηγεσία του ΥΠΕΝ επιλέγει ακόμη, να μην παρεμβαίνει σε κινήσεις χειραγώγησης τιμών από «μεγάλους» παίκτες στην αγορά ηλεκτρικής ενέργειας που «φουσκώνουν» τα κέρδη λίγων προμηθευτών και καταλήγουν να επιβαρύνουν τους τελικούς καταναλωτές. Όλα αυτά, σε συνδυασμό με την αναμενόμενη αύξηση της ενεργειακής φτώχειας λόγω της επερχόμενης οικονομικής κρίσης, ενδέχεται να οδηγήσει σε ένταση της αδυναμίας πρόσβασης νοικοκυριών και επαγγελματιών σε ηλεκτρισμό σε χαμηλές τιμές και να εντείνει υφιστάμενες κοινωνικές και εισοδηματικές ανισότητες.

Ενώ η μετάβαση στην Πράσινη Ανάπτυξη αποτελεί έναν από τους τέσσερις βασικούς πυλώνες του Εθνικού Σχεδίου, η κυβέρνηση δεν έχει διεξάγει δημόσια διαβούλευση ως προς το περιεχόμενό του με την κοινωνία των πολιτών, όπως επισημαίνουν ογδόντα τρεις (83) Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις με επιστολή τους, με ημερομηνία 23 Μαρτίου 2021, προς τον Αναπληρωτή Υπουργό Οικονομικών, κύριο Σκυλακάκη. Στην επιστολή τους, υπογραμμίζουν την έλλειψη συμμετοχής και διαφάνειας κατά τη σύνταξη του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, σε αντίθεση με δηλώσεις του Πρωθυπουργού, Κυριάκου Μητσοτάκη, ότι οι δράσεις του Σχεδίου αφορούν όλους τους πολίτες της χώρας. Την επιστολή συνυπογράφει η πλειονότητα των περιβαλλοντικών οργανώσεων.

Ειδικότερα, της προσχηματικής διαβούλευσης επί της περίληψης και όχι επί του ολοκληρωμένου σχεδίου, όπως παραδέχτηκε και ο κ. Σκυλακάκης, σε μία μόνο συνεδρίαση Επιτροπών στη Βουλή στις 06.04.2021, είχε προηγηθεί η δημόσια διαβούλευση των στρατηγικών κατευθύνσεων και όχι του περιεχομένου, από την 25η Νοεμβρίου έως την 20η Δεκεμβρίου του 2020. Στη συνέχεια, στις 05.03.2021, δόθηκε στη δημοσιότητα και σχετική Έκθεση Δημόσιας Διαβούλευσης.

Δεν έχει όμως προβλεφθεί καμία διαδικασία διαβούλευσης ως προς το τελικό περιεχόμενο και την κατανομή των σχετικών πόρων που θα κατατεθεί στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ενώ το Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 29 Μαρτίου 2021. Δεν προβλέπεται όμως η κατάθεση προτάσεων και η διασφάλιση ελάχιστης συναίνεσης για έναν τόσο σημαντικό σχεδιασμό για την ελληνική οικονομία την επόμενη εξαετία, περίοδο που υπερβαίνει σημαντικά τη θητεία της παρούσας κυβέρνησης.

Σε σχέση με τις εξαγγελίες του τέως Υπουργού ΠΕΝ, η δημοσιευμένη «περίληψη» δεν περιλαμβάνει τελικά τους έξυπνους μετρητές, το εμβληματικό έργο ύψους 850 εκατ. ευρώ, 7,5 εκατομμυρίων έξυπνων μετρητών για τον εκσυγχρονισμό του Δικτύου από τον ΔΕΔΔΗΕ, κάτι που ελπίζουμε να μη συνδέεται με την προωθούμενη ιδιωτικοποίησή του από την κυβέρνηση ΝΔ, και ελπίζουμε να συμπεριλαμβάνεται στο «μαύρο κουτί» των δανείων μέσω του Ταμείου Ανάκαμψης που αποφάσισε να μην παρουσιάσει η κυβέρνηση.

Ηχηρή είναι και η απουσία των Ενεργειακών Κοινοτήτων από το Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, μία θεσμική πρωτοβουλία-τομή της κυβέρνησης του ΣΥΡΙΖΑ, την οποία ενώ υπερψήφισε η Νέα Δημοκρατία ως Αξιωματική Αντιπολίτευση. Φαίνεται όμως ότι, σήμερα, ως κυβέρνηση, επιλέγει να βάζει συνεχώς εμπόδια στην ανάπτυξή τους, όπως βάζει εν γένει εμπόδια στις μικρές και μεσαίες επενδύσεις σε ΑΠΕ, ένα θέμα για το οποίο έχουμε καταθέσει ερώτηση πρόσφατα, 18.02.2021, με θέμα: «Η κυβέρνηση ΝΔ εφαρμόζει πολιτικές εις βάρος των μικρών και μεσαίων έργων ΑΠΕ, των ενεργειακών κοινοτήτων και της ενεργειακής δημοκρατίας, ενάντια στο ευρωπαϊκό θεσμικό πλαίσιο».

Το πρόγραμμα του ΣΥΡΙΖΑ, που είναι σε δημόσια διαβούλευση, περιλαμβάνει διακριτό άξονα για την Πράσινη Μετάβαση για τον οικολογικό και κοινωνικό μετασχηματισμό της ελληνικής οικονομίας που σημειώνει ότι η ΝΔ/η Δεξιά προκρίνει η μετάβαση να πραγματοποιηθεί αποκλειστικά μέσω των αγορών και με μηχανισμούς που αναπαράγουν ή και εμβαθύνουν υφιστάμενες ανισότητες, με τον κίνδυνο η μετάβαση να οδηγήσει σε νέες μορφές αποκλεισμού σε κοινωνικό και περιφερειακό επίπεδο. Οι ισχυρισμοί αυτοί επιβεβαιώνονται πλήρως δυστυχώς και από την «περίληψη» του Σχεδίου Ανάκαμψης που παρουσίασε η κυβέρνηση. Στην αντίθετη κατεύθυνση, ο ΣΥΡΙΖΑ-ΠΣ σχεδιάζει την πράσινη μετάβαση, με όρους Ενεργειακής Δημοκρατίας, με διασφάλιση της κλιματικής δικαιοσύνης και τη συμμετοχή των πολλών, τον πλουραλισμό στην παραγωγή ενέργειας από ΑΠΕ, προτείνοντας το 50% της ηλεκτροπαραγωγής να καλύπτεται αποκλειστικά από ΕΚΟΙΝ ή/και άλλα συμμετοχικά σχήματα.

Η πρόταση της περιβαλλοντικής Μη Κυβερνητικής Οργάνωσης WWF για το *ξεδίπλωμα των ενεργειακών κοινοτήτων σε κάθε δήμο*, στο πλαίσιο μελέτης που δημοσίευσε στις 06.10.2021, θα μπορούσε να ενταχθεί να ενταχθεί στο Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, μία πρόταση που μπορεί να στηρίξει την αυτοπαραγωγή, κάτι που οφείλει να κάνει η Ελλάδα με την εφαρμογή της ευρ. νομοθεσίας (Οδηγία 2018/2001, άρθρα 21 - αυτοκαταναλωτές και 22 – κοινότητες ΑΠΕ), την ενεργειακή δημοκρατία, καθώς και την καταπολέμηση της ενεργειακής φτώχειας στην πράξη. Προτείνουμε δηλαδή τη συμπερίληψη χρηματοδότησης στο Ταμείο Ανάκαμψης για την ίδρυση ενεργειακών κοινοτήτων από όλους τους δήμους και τη θέσπιση ελάχιστης εγκατεστημένης ισχύος, ανάλογα με το πληθυσμιακό μέγεθος τους. Μία πρόταση που, σύμφωνα με τη Μελέτη, εκτιμάται ότι θα δημιουργήσει 7.739 νέες θέσεις εργασίας μέχρι το 2024.

Επειδή, ο σχεδιασμός του Ταμείου Ανάκαμψης θα διαμορφώσει το πλαίσιο ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας για μία μακρά περίοδο που ξεπερνά τη θητεία της παρούσας κυβέρνησης

Επειδή, η κυβέρνηση δεν έχει προβλέψει τη διεξαγωγή ουσιαστικής δημόσιας διαβούλευσης επί του περιεχομένου της πρότασης της Ελλάδας και δεν προβλέπεται η κατάθεση προτάσεων από την κοινωνία των πολιτών και τις υπόλοιπες Κοινοβουλευτικές Ομάδες, ούτε προβλέπεται η διασφάλιση ελάχιστης συναίνεσης για έναν τόσο σημαντικό σχεδιασμό για την ελληνική οικονομία

Επειδή, δεν προβλέπεται ούτε ένα ευρώ για την καταπολέμηση της ενεργειακής φτώχειας στο σχέδιο που δημοσιοποίησε η κυβέρνηση ενώ η πολιτική της την εντείνει

Επειδή, η χρηματοδότηση του εμβληματικού έργου των έξυπνων μετρητών είναι στον «αέρα»

Επειδή, η κυβέρνηση οφείλει να αποδείξει ότι δε λειτουργεί μονομερώς υπέρ των «μεγάλων» παικτών στην ανάπτυξη ΑΠΕ

Επειδή, ο ΣΥΡΙΖΑ-ΠΣ στηρίζει την Πράσινη Μετάβαση για τον οικολογικό και κοινωνικό μετασχηματισμό της ελληνικής οικονομίας με όρους Ενεργειακής Δημοκρατίας, με διασφάλιση της κλιματικής δικαιοσύνης και τη συμμετοχή των πολλών, τον πλουραλισμό στην παραγωγή ενέργειας από ΑΠΕ

Επειδή, η κυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ θεσμοθέτησε τις Ενεργειακές Κοινότητες, νομοσχέδιο που υπερψήφισε και η Νέα Δημοκρατία

Ερωτάται ο αρμόδιος Υπουργός ΠΕΝ:

1. Προτίθεται η κυβέρνηση να διαβουλευθεί ουσιαστικά με την κοινωνία των πολιτών ως προς το περιεχόμενο του Ελληνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας στους τομείς της ενέργειας και του περιβάλλοντος;
2. Προτίθεται το ΥΠΕΝ να φέρει στη Βουλή τις προτάσεις που έχουν κατατεθεί και συζητεί με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή ώστε να ενσωματώσει προτάσεις των κομμάτων της αντιπολίτευσης και να διασφαλίσει τη μέγιστη δυνατή συναίνεση για το Σχέδιο αυτό;
3. Προτίθεται η κυβέρνηση να στηρίξει στην πράξη και όχι στα λόγια τις Ενεργειακές Κοινότητες, τον πλουραλισμό και την ενεργειακή δημοκρατία στην παραγωγή ΑΠΕ;
4. Πώς σκοπεύει να χρηματοδοτήσει το έργο των 7,5 εκατ. έξυπνων μετρητών του ΔΕΔΔΗΕ;
5. Τι μέτρα θα λάβει για την ενεργειακή φτώχεια και την καταπολέμηση της αισχροκέρδειας;
6. Πώς θα τροποποιήσει το Εξοικονομώ ώστε να πολλαπλασιαστούν οι ωφελούμενοι, να βελτιωθεί η σχέση κόστους-ενεργειακού οφέλους και να αρθούν οι αποκλεισμοί για τις ευάλωτες κοινωνικές ομάδες;

Οι Ερωτώντες Βουλευτές

Φάμελλος Σωκράτης

Αβραμάκης Ελευθέριος

Αλεξιάδης Τρύφωνας

Αναγνωστοπούλου Αθανασία (Σία)

Αραχωβίτης Σταύρος

Αυλωνίτης Αλέξανδρος - Χρήστος

Βαγενά Άννα

Βαρδάκης Σωκράτης

Βέττα Καλλιόπη

Γεροβασίλη Όλγα

Γιαννούλης Χρήστος

Γκαρά Αναστασία (Νατάσα)

Γκιόλας Γιάννης

Δραγασάκης Γιάννης

Δρίτσας Θεόδωρος

Ζαχαριάδης Κώστας

Ζεϊμπέκ Χουσεϊν

Ζουράρις Κωνσταντίνος
Ηγουμενίδης Νίκος
Θραψανιώτης Εμμανουήλ
Καλαματιανός Διονύσιος - Χαράλαμπος
Καρασαρλίδου Ευφροσύνη (Φρόσω)
Κάτσης Μάριος
Καφαντάρη Χαρούλα (Χαρά)
Κόκκαλης Βασίλειος
Κουρουμπλής Παναγιώτης
Λάππας Σπυρίδων
Μάλαμα Κυριακή
Μαμουλάκης Χαράλαμπος (Χάρης)
Μάρκου Κωνσταντίνος
Μεϊκόπουλος Αλέξανδρος
Μιχαηλίδης Ανδρέας
Μπαλάφας Γιάννης
Μπάρκας Κωνσταντίνος
Μωραΐτης Αθανάσιος (Θάνος)
Νοτοπούλου Κατερίνα
Ξενογιαννακοπούλου Μαριλίζα
Παπαηλιού Γιώργος
Παπανάτσιου Κατερίνα
Πέρκα Θεοπίστη (Πέτη)
Πούλου Παναγιού (Γιώτα)
Ραγκούσης Γιάννης
Σαντορινιός Νεκτάριος
Σαρακιώτης Γιάννης
Σκουρλέτης Παναγιώτης (Πάνος)
Σκουρολιάκος Παναγιώτης (Πάνος)
Σκούφα Ελισσάβητ (Μπέττυ)

Συρμαλένιος Νίκος
Τελιγορίδου Ολυμπία
Τζούφη Μερόπη
Τριανταφυλλίδης Αλέξανδρος
Φίλης Νίκος
Φωτίου Θεανώ
Χαρίτου Δημήτριος (Τάκης)
Χαρίτσης Αλέξανδρος (Αλέξης)
Χατζηγιαννάκης Μιλτιάδης
Χρηστίδου Ραλλία
Ψυχογιός Γεώργιος